

סיפור לשבת

כוחה של שמירת שבת

מתפללי בית-הכנסת הגדול במוסקווה הכירו איש את רעהו. בכל פעם שהופיעו בבית-הכנסת 'פנים חדשות' היו המתפללים נדרכים ונוקטים משנה-זהירות. כל אורח נחשד מיד שהוא מרגל-חרש של השלטונות, עד שהוכח אחרת. יום אחד הופיע בבית-הכנסת יהודי מבוגר ולא-מוכר, עטור זקן שיבה. האיש היה שתקן. לימים נודע כי שמו שלום פייגין. עם מתפללי בית-הכנסת נמנה גם ר' אהרון חזן, יהודי חסידי שהתגורר בקליאזמה, ליד מוסקווה.

ערב אחד נזדמן לר' אהרון לשוחח עם מתפלל נוסף בבית-הכנסת, הרב סנדלר שמו. "האם אתה רוצה לדעת מי הוא שלום פייגין,?" שאל הרב סנדלר את ר' אהרון, והוא השיב בחיוב. "ובכן, הנה סיפורו כפי שסיפר לי הוא-עצמו לפני זמן-מה", החל הרב סנדלר לספר. ר' אהרון הקשיב ושתק. שתק אף-על-פי שעד-מהרה התברר לו כי הוא כבר מכיר את הסיפור, אפילו מכיר היטב... תחילתו של המעשה כמה שנים קודם-לכן (בשנים ת"ש-תש"י).

ר' אהרון התגלגל זמן רב מעבודה לעבודה, משום שלא היה מוכן לעבוד בשום עבודה הכרוכה בחילול שבת. שמחה רבה שמח אפוא כשמצא יום אחד עבודה בבית-חרושת גדול לאריגה. מנהל המפעל היה יהודי, חבר המפלגה הקומוניסטית, ושמו סאשה. הוא הסכים להעלים עין מהיעדרותו של ר' אהרון מעבודה בימי שבת. תחת זאת התחייב ר' אהרון לבוא למפעל מדי יום ראשון, יום המנוחה הרשמי, ולהשלים את החסר. בית-החרושת שכן בעיירה קונצבו שליד מוסקווה. בין בית-החרושת לביתו של ר' אהרון בקליאזמה הפרידו שלוש שעות נסיעה ברכבת. מדי יום שישי בשעה שתיים-עשרה בצהריים, היה ר' אהרון יוצא מבית-החרושת בדרכו לביתו. בחורף נכנסת השבת במוסקווה וסביבותיה בשעה שלוש וחצי, ועל-כן היה מגיע לביתו ממש קודם כניסת השבת. יום שישי אחד קרא סאשה לר' אהרון והודיע לו בהחלטיות כי הפעם יאלץ להישאר עד סוף יום העבודה. "מחר צפויה ביקורת ממשלתית במפעל, ועדיין לא השלמנו את מכסת הייצור שהוטלה עלינו", הסביר סאשה. ר' אהרון הקשיב לדבריו והגיב בנימוס: "אדוני המנהל, צר לי, אך לא אוכל להישאר מעבר לזמן הדרוש לי כדי לחזור הביתה לפני כניסת השבת. גם היום אעזוב את המפעל בדיוק בשעה שתיים-עשרה". המנהל כעס. "עליך להבין כי אם לא תושלם המכסה במועד ונוסף על כך יתברר כי הנחתי לך להיעדר מהעבודה בשבתות, נשלם על כך שנינו מחיר כבד,!" אמר. "מכסת הייצור והביקורת הצפויה חשובות בעיניי מאוד, אך השבת חשובה לאין-ערוך", ענה ר' אהרון. סאשה ממש התרתח. "שיהיה ברור לך,!" הודיע, "אם תצא מכאן היום בשתיים-עשרה בצהריים, תאבד את מקום עבודתך.!" ר' אהרון לא זלזל באיום. אף-על-פי-כן נחוש היה בדעתו לעזוב את המפעל בדיוק בשעה שתיים-עשרה בצהריים. כך עשה בפועל. ביום שני בבוקר שב ר' אהרון למפעל, ככל העובדים. בינו לבין סאשה שררה מתיחות והם נמנעו מלדבר ביניהם. סאשה לא פיטר את ר' אהרון, אך מאז העיב צל על יחסיהם. לאחר זמן-מה עזב סאשה את המפעל ובמקומו בא מנהל חדש. עובדי המפעל לא ידעו אם סאשה, שכבר היה אז כבן שבעים, פרש לגמלאות או שמא הציבה אותו המפלגה בתפקיד ניהולי אחר. בינתיים נשכח העניין מליבו של ר' אהרון, מה גם שכעבור זמן עזב גם הוא את המפעל, לאחר שמצא מקור פרנסה נוח יותר.

מאז, כאמור, חלפו כמה שנים. הזקן המלא שעיטר עתה את פניו של שלום פייגין מחק כל דמיון בינו לבין מנהל המפעל המתבולל, סאשה. משום כך לא היה יכול ר' אהרון לזהותו. גם פייגין, מצידו, לא נקב בשמו של ר' אהרון, כשסיפר את הסיפור לרב סנדלר. אולי מפני שלא רצה 'להפליל' את ר' אהרון. הרב סנדלר סיפר בהתרגשות את סיפורו של הפועל היהודי, ולא הבחין בחיוך הקטן ההולך ומתפשט על פניו של ר' אהרון. הוא הוסיף לגולל את הדברים בגוף ראשון, ממש כפי ששמעם מגיבור המעשה. וכך הוסיף פייגין והתוודה באוזניו: "לאחר שנרגעתי מכעסי על הפועל היהודי, שהיה מוכן לסכן את עצמו ואותי בשביל השבת, עלתה במוחי מחשבה הפוכה לגמרי. פתאום חשבתי על איש צעיר, המטופל בילדים רבים, שמוכן לוותר על מקור מחייתו ולסכן בכך את עתיד משפחתו וכל זאת למען עקרונותיו. "המחשבה על כך

סיפור לשבת

חוללה בי זעזוע. נזכרתי בשנות ילדותי; בבית הוריי; באותן פעמים מאושרות שזכיתי לבקר עם אבי בעיירה ליובאוויטש ולהביט בפניו של הצדיק רבי שלום-דובער. "העניין הוסיף להציק לי, עד שיום אחד החלטתי כי הגיעה העת לחזור לחיי-אמת חיים יהודיים. פרשתי לגמלאות והתחלתי לחיות כיהודי". רק לאחר שסיים הרב סנדלר את הסיפור כולו, גילה לו ר' אהרון את זהותו של הפועל היהודי העקשן, שהסכים לוותר על מקום עבודתו ובלבד שלא יאלץ לחלל שבת.

מקור: עפ"י גליונות חב"ד